

Naturalizacja fenomenologii a wyjaśnienia mechanicystyczne w kognitywistyce. Próba integracji teoretycznej

Jednym z zasadniczych problemów przed jakim stoją interdyscyplinarne nauki kognitywne jest integracja różnych dyscyplin naukowych i obszarów badań. Niektórzy filozofowie i kognitywiści proponują, aby taką integrację przeprowadzić w oparciu o mechanicystyczny model wyjaśniania, który, mówiąc krótko, polega na poszukiwaniu mechanizmów (np. neuronalnych) odpowiedzialnych za badane zjawisko. Wyjaśnienia mechanicystyczne stosowane są szeroko w naukach o życiu (*life sciences*) a ostatnio także w naukach kognitywnych a nawet w naukach społecznych. Projekt ma na celu wykazanie, że możliwa jest integracja teoretyczna podejścia mechanicystycznego z fenomenologią, czyli, mówiąc ogólnie, metodycznym opisem i analizą naszego doświadczenia i funkcji poznawczych.

W naukach kognitywnych zaproponowano już wyjaśnienia mechanicystyczne takich zjawisk jak np.: pamięć, percepcja wzrokowa, a nawet świadomość. Jednak wyjaśnieniom tym brakuje często rzetelnego opisu świadomego doświadczenia, a definicje zjawiska, które ma zostać wyjaśnione, opierają się często na zdroworozsądkowych założeniach. Z tego względu ważne jest aby wprowadzić do badań kognitywnych metodyczną fenomenologię, która dostarczy rzetelnego opisu wyjaśnianego zjawiska poznawczego i w ten sposób przyczyni się do poszukiwania odpowiedzialnego za to zjawisko mechanizmu.

Projekt podejmuje fundamentalne kwestie z zakresu kognitywistyki, fenomenologii, filozofii umysłu i filozofii nauki. Oprócz wspomnianej już integracji teoretycznej nauk kognitywnych projekt podejmuje też problem naturalizacji fenomenologii, czyli włączenia elementów pierwszoosobowego opisu i analizy doświadczenia w obręb naturalistycznie nastawionych nauk kognitywnych. Jednym ze szczegółowych zadań badawczych będzie podjęcie tematu naturalistycznego wyjaśnienia świadomości. W skrócie, czy możliwe jest i w jaki sposób wytłumaczenie zjawiska świadomości w sposób całkowicie naturalistyczny, np. za pomocą współczesnej fizyki i neurobiologii, czy też jest to niemożliwe i do wyjaśnienia tego zjawiska potrzebny są metody i język psychologii lub fenomenologii.

Zagadnienia te są istotne nie tylko ze względu na ich fundamentalny charakter dla zrozumienia natury umysłu, człowieka i jego miejsca w świecie, lecz również dla przyszłego rozwoju nauk kognitywnych i interdyscyplinarnej metodologii.